

Till Justitiedepartementet

Er ref Ju2023/02432

Endast via e-post: ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar Anonyma vittnen (SOU 2023:67)

Akavia samlar idag 140 000 ekonomer, jurister, samhällsvetare, it-akademiker, personalvetare och kommunikatörer. På eget initiativ lämnar vi härmed följande remissvar.

Akavia **avstyrker** förslaget om införande av anonyma vittnen.

Skäl för vår inställning

Frågan om anonyma vittnen har som bekant nyligen utreds (SOU 2021:35). Denna utredning avrådde från anonyma vittnen och många av remissinstanserna instämde i det olämpliga med att ett sådant system införs. I nämnda utredning inhämtades information från de nordiska länderna. Slutsatsen av den inhämtningen var att anonyma vittnen i praktiken inte används, delvis på grund av problematiken med att garantera anonymitet i praktiken.

Den utredning som nu lämnat sitt betänkande (alltså SOU 2023:67) har kompletterat den internationella utblicken genom att inhämta information från utomnordiska länder. Slutsatserna generellt är i praktiken dock desamma: systemet används sällan eller aldrig och kanske viktigare ändå, det synes inte gå att dra någon slutsats huruvida användning av anonyma vittnen har haft någon påverkan på brottsutredningarna.

Utredningen bedömer att införandet av systemet anonyma vittnen kommer ha liten eller ingen påverkan på rättsväsendets myndigheter eftersom det kommer, likt erfarenheterna från övriga Europa, röra sig om få fall. Akavia delar den uppfattningen. Vi bedömer dock att riskerna med att införa systemet om anonyma vittnen kommer innebära stora utmaningar för rättssystemet och samhället i stort. Risken är att tystnadskulturen göds istället för att motverkas och att systemet innebär orimliga och farliga förväntningar hos allmänheten om möjlighet att vittna anonymt. I detta sammanhang bör även nämnas olika uttalanden från t.ex. regeringsföreträdare om att systemet ska

införas så att "vanliga människor vågar vittna"¹, trots att anonymitet i brottsbekämpningen inte föreslås bli legio. Erfarenheterna från andra länder antyder att anonyma vittnen i praktiken är ett ineffektivt system. Sammantaget anser vi att övervägande skäl att införa anonyma vittnen saknas.

Patrik Nilsson

Samhällspolitisk chef

Johan Kjellsson

Sakkunnig

¹ Citatet är hämtat ur statsminister Ulf Kristerssons tal till nationen den 28 september 2023